

Bruxelles, 30 martie 2026
(OR. en)

7887/26

SOC 180
EMPL 82
ECOFIN 400
MI 307
EDUC 102
JEUN 47
ENV 303
ENER 155
DIGIT 86
TOUR 15
CULT 42
JAI 408

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	30 martie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 138 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Evaluarea la jumătatea perioadei a planului de acțiune pentru economia socială: principalele realizări și calea de urmat

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 138 final.

Anexă: COM(2026) 138 final

Bruxelles, 30.3.2026
COM(2026) 138 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Evaluarea la jumătatea perioadei a planului de acțiune pentru economia socială:
principalele realizări și calea de urmat**

{SWD(2026) 94 final}

1. INTRODUCERE

Economia socială s-a impus ferm ca parte integrantă a economiei și societății europene, fiind un contributor major la prosperitate și competitivitate și un pilon al rezilienței Europei.

În întreaga Uniune Europeană (UE), peste **4,3 milioane de asociații, cooperative, societăți de ajutor reciproc, fundații și întreprinderi sociale** desfășoară activități care acordă prioritate obiectivelor sociale și de mediu în detrimentul profitului și aplică modele de guvernare participativă sau democratică. Aceste organizații asigură cel puțin **11,5 milioane de locuri de muncă**, reprezentând aproximativ **6,3 % din totalul ocupării forței de muncă**, și își desfășoară activitatea într-o gamă variată de sectoare, de la servicii de îngrijire până la finanțe, sectorul agroalimentar, comerțul cu amănuntul și cultura ⁽¹⁾.

La 9 decembrie 2021, Comisia a adoptat **Planul de acțiune pentru economia socială** ⁽²⁾, cu scopul de a valorifica potențialul economiei sociale și de a-i amplifica impactul. Pentru prima dată, Comisia a prezentat o viziune și o foaie de parcurs, conturând o serie de măsuri menite să asigure îmbunătățirea condițiilor-cadru, a accesului la oportunități de afaceri și a vizibilității economiei sociale până în 2030.

De atunci, situația geopolitică s-a schimbat, iar o serie de crize suprapuse au evidențiat rolul economiei sociale ca **sursă de reziliență**, aceasta creând și menținând locuri de muncă la nivel local, mobilizând comunitățile în spiritul solidarității și intervenind acolo unde piețele nu reușesc să promoveze o **creștere favorabilă incluziunii**. Economia socială contribuie la transformarea priorităților UE în **soluții eficace pentru oameni și locuri**, stimulând inovarea socială, punând în aplicare Pilonul european al drepturilor sociale ⁽³⁾ și Uniunea egalității și sprijinind tranziția la o economie mai circulară și mai rezilientă.

Prin abordarea lor ascendentă, ancorată în comunitate, organizațiile economiei sociale **consolidează coeziunea teritorială** la nivelul zonelor urbane și rurale, precum și al regiunilor ultraperiferice și de frontieră. Acestea contribuie în mod direct la **reducerea sărăciei și la incluziunea socială**, în special prin crearea de căi de acces către ocuparea forței de muncă și prin asigurarea unor servicii la prețuri accesibile. Prin faptul că le permit oamenilor să se organizeze, să participe și să creeze în comun soluții, organizațiile economiei sociale extind și consolidează **implicarea civică și viața democratică**.

În același timp, economia socială sprijină **prosperitatea și competitivitatea** Europei. Organizațiile economiei sociale orientează inovarea către binele societății, dezvoltând noi modalități de furnizare a bunurilor și serviciilor care răspund nevoilor sociale și contribuie la calitatea vieții în Europa. Acestea promovează spiritul antreprenorial, în special în rândul tinerilor și al grupurilor defavorizate. Totodată, ele aduc aceste inovații în sectoare economice esențiale, precum locuințele și economia circulară, promovând modele care mențin valoarea pe plan local.

Organizațiile economiei sociale **stimulează competitivitatea prin crearea de locuri de muncă de calitate**, prin **creșterea participării pe piața forței de muncă și prin contribuția la egalitatea de gen și la o forță de muncă calificată**. Având un scop preponderent social și implicând angajații în procesul decizional, acestea promovează ocuparea stabilă, participarea lucrătorilor, precum și formarea continuă și recalificarea. De exemplu, întreprinderile sociale de inserție combină ocuparea forței de muncă cu un

sprijin adaptat pentru a readuce oamenii pe piața muncii, oferindu-le competențele și cunoștințele necesare în vederea realizării tranziției de la excluziune la o ocupare durabilă.

Totodată, economia socială consolidează **pregătirea și autonomia strategică** a Europei, contribuind la o mai mare suveranitate economică prin consolidarea și diversificarea industriei, serviciilor și lanțurilor valorice europene, precum și prin ancorarea acestora în comunitățile locale. Acest lucru include soluții de partajare a riscurilor, cum ar fi societățile mutuale care oferă acoperire de asigurare la prețuri accesibile gospodăriilor, comunităților și întreprinderilor, precum și cooperativele care promovează industrii mai curate și tranziția verde prin inițiative energetice comunitare și modele de afaceri circulare.

Europenii beneficiază de valoarea adăugată a economiei sociale în viața de zi cu zi, după cum arată Eurobarometrul special privind economia socială în viața europenilor ⁽⁴⁾, publicat în octombrie 2025.

Majoritatea cetățenilor europeni sprijină măsuri menite să ajute organizațiile economiei sociale să se dezvolte, inclusiv:

Prezentul raport dă curs angajamentului asumat în Planul de acțiune pentru economia socială de a revizui, la jumătatea perioadei, punerea în aplicare și impactul acestuia, de a identifica provocările rămase și de a reafirma viziunea Comisiei privind economia socială în noul context geopolitic.

În plus, după cum se arată în raportul Letta „*Much more than a market*” (Mult mai mult decât o piață) din 2024, trebuie avute în vedere măsuri de politică suplimentare pentru a valorifica pe deplin potențialul economiei sociale ⁽⁵⁾. Sunt necesare măsuri de sprijin specifice și cadre favorabile pentru a ține seama de modelele unice de guvernare ale organizațiilor economiei sociale, de normele de alocare a profitului și de caracterul orientat spre impact al acestora. În acest sens, prezentul raport adoptă o abordare orientată spre viitor și analizează în ce domenii ar trebui consolidate instrumentele existente și unde sunt necesare noi acțiuni pentru a valorifica pe deplin potențialul economiei sociale. Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei oferă detalii suplimentare cu privire la procesul de punere în aplicare derulat până în prezent și la diferitele consultări cu părțile interesate desfășurate de Comisie.

2. PROGRESE ȘI ÎNVĂȚĂMINTE DESPRINSE ÎN CURSUL PUNERII ÎN APLICARE

Planul de acțiune pentru economia socială este structurat în jurul a trei piloni și cuprinde 63 de acțiuni. Majoritatea acestor acțiuni au fost finalizate sau sunt în curs de punere în aplicare de către Comisie, în timp ce un număr mic de acțiuni au fost întrerupte sau reorientate în lumina datelor disponibile și a evoluțiilor pieței.

Prezenta secțiune urmează structura planului de acțiune din 2021, evidențiind principalele realizări și desprinzând învățăminte acolo unde persistă provocări, deschizând calea pentru noi acțiuni.

2.1. Crearea cadrului adecvat pentru ca economia socială să prospere

Una dintre principalele etape de până în prezent a fost adoptarea **Recomandării Consiliului din 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale** ⁽⁶⁾. Aceasta oferă un cadru comun pentru ca statele membre să integreze economia socială în politicile lor și să creeze măsuri de sprijin în vederea promovării unui mediu favorabil pentru organizațiile economiei sociale. Acest cadru a legitimat și a accelerat reformele la nivel național. Între 2021 și sfârșitul anului 2025, **21 de state membre fie adoptaseră, fie pregăteau strategii naționale sau regionale pentru economia socială**. În plus, 12 state membre adoptaseră sau reformaseră legislația privind economia socială, iar două se aflau în curs de a face acest lucru. Aceasta reprezintă o evoluție semnificativă a cadrului strategic și legislativ și reflectă recunoașterea tot mai mare, la nivel național, a economiei sociale.

Eforturile Comisiei au fost susținute de **un impuls internațional tot mai puternic**. Statele membre ale UE și Comisia au contribuit la rezoluțiile Adunării Generale a ONU și la concluziile Organizației Internaționale a Muncii privind economia socială și solidară, iar activitatea Comisiei a stat la baza Recomandării OCDE privind economia socială și solidară și inovarea socială.

Progresele înregistrate până în prezent confirmă valoarea unei viziuni comune la nivelul UE, combinată cu sprijin practic pentru statele membre. În acest sens, Comisia a organizat **ateliere de învățare reciprocă** pe teme precum ajutorul de stat, impozitarea, strategiile privind economia socială, achizițiile publice responsabile din punct de vedere social și datele. Instrumentul de sprijin tehnic ⁽⁹⁾ sprijină cinci state membre în elaborarea strategiilor lor privind economia socială, prin activități colaborative și specifice fiecărei țări. De asemenea, în 2023, Comisia a publicat două documente de lucru ale serviciilor sale care descriu cadrele fiscale existente pentru organizațiile economiei sociale ⁽⁷⁾ și impozitarea nediscriminatorie a organizațiilor caritabile și a donatorilor acestora ⁽⁸⁾, stabilind o bază de date și un punct de referință comune la nivelul UE.

Pentru a îmbunătăți securitatea juridică și nivelul de cunoaștere privind opțiunile în materie de ajutoare de stat, Comisia a publicat un **studiu privind aplicarea măsurilor de ajutor de stat în sprijinul accesului întreprinderilor sociale la finanțare și al recrutării lucrătorilor defavorizați** ⁽⁹⁾. Constatările acestui studiu vor contribui la actuala revizuire a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare ⁽¹⁰⁾. Totodată, începând din ianuarie 2024, autoritățile publice pot aplica plafoanele majorate ale ajutoarelor *de minimis*, de 300 000 EUR ⁽¹¹⁾ și de 750 000 EUR, pe orice perioadă de 3 ani pentru serviciile de interes economic general ⁽¹²⁾. De asemenea, revizuirea din 2025 a cadrului privind serviciile de interes economic general ^(13[OBJ]) urmărește să faciliteze

sprijinirea de către statele membre a construirii și renovării de locuințe la prețuri accesibile, un domeniu în care își desfășoară activitatea organizațiile economiei sociale.

În pofida progreselor înregistrate la nivel național și internațional, există un **potențial semnificativ nevalorificat la nivel regional și municipal**, unde autoritățile sunt cele mai apropiate de cetățeni și de activitatea organizațiilor economiei sociale. Deși inițiativele s-au multiplicat în multe regiuni și municipalități în ultimii ani, schimbul de cunoștințe și practici între acestea, în special la nivel transfrontalier, rămâne limitat.

În plus, cadrele juridice restrictive generează insecuritate juridică și creează obstacole în calea sprijinirii în continuare a economiei sociale. Adesea, autoritățile publice nu dispun de capacitate tehnică în domenii precum ajutoarele de stat și achizițiile publice responsabile din punct de vedere social. De exemplu, recenta evaluare a **directivelor privind achizițiile publice** ⁽¹⁴⁾ evidențiază **niveluri diferite de maturitate în ceea ce privește integrarea considerentelor sociale în practicile de achiziții publice din statele membre**. Autoritățile contractante întâmpină de multe ori dificultăți în găsirea unui echilibru între obiectivele de transparență și de eficiență a pieței și obiectivele strategice de politică și așteaptă orientări clare cu privire la modul de realizare a acestui echilibru.

În prim-plan: Economia socială și circularitatea

*Organizațiile economiei sociale contribuie în mod semnificativ la tranziția Europei către o economie circulară. Acestea sunt active în toate etapele ciclului de viață al produselor, de la proiectare și colectare până la reparare, reutilizare și reciclare. Ele transformă deșeurile în resurse și creează, în acest proces, locuri de muncă de calitate la nivel local, inclusiv prin oferirea de programe de formare și oportunități de ocupare pentru persoanele expuse riscului de excluziune, adesea în strânsă cooperare cu autoritățile publice. **Inițiativa privind orașele și regiunile circulare** ⁽¹⁵⁾ ilustrează modul în care strategiile circulare plasate sub responsabilitatea orașelor și regiunilor, precum centrele de reutilizare și reparare sprijinite public, schemele circulare în domeniul construcțiilor și demolărilor și sistemele locale de reutilizare a textilelor, pot crea oportunități pentru organizațiile economiei sociale de a furniza soluții circulare favorabile incluziunii, **inclusiv prin utilizarea achizițiilor publice pentru a genera cerere pentru aceste servicii, prin practici de achiziții circulare și responsabile din punct de vedere social**. Modelele lor de afaceri contribuie la prelungirea duratei de viață a produselor, reduc emisiile și mențin materialele în circuit în cadrul comunităților. Viitorul **act privind economia circulară** urmărește să creeze o piață unică pentru materiile prime secundare, să sporească oferta de materiale reciclate de înaltă calitate și să stimuleze cererea pentru acestea în UE, toate fiind domenii în care organizațiile economiei sociale sunt bine poziționate pentru a contribui.*

2.2. Crearea de oportunități de dezvoltare pentru organizațiile din sectorul economiei sociale

Pentru a crea oportunități de înființare și dezvoltare pentru organizațiile economiei sociale, Comisia a introdus măsuri de consolidare a ecosistemului, promovând un acces mai bun la finanțare, mobilizarea fondurilor, precum și consolidarea capacităților și a sprijinului pentru întreprinderi.

Accesul la finanțare pentru organizațiile economiei sociale s-a extins. Pe baza instrumentelor financiare din cadrul Programului pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EaSI), în 2022 au fost lansate **produse financiare în cadrul**

componentei InvestEU pentru investiții sociale și competențe. Aproximativ 1,2 miliarde EUR sub formă de garanții au fost alocate partenerilor de implementare pentru microfinanțare, antreprenoriat social și investiții cu impact social, de care beneficiază aproximativ 90 000 de destinatari ai sprijinului pentru microfinanțare și aproximativ 3 000 de întreprinderi sociale, cu o mobilizare estimată de 11,7 miliarde EUR în investiții ⁽¹⁶⁾. Aceste instrumente oferă acces la finanțare de risc pentru modele de afaceri care adesea nu se încadrează în profilurile standard risc-randament, împreună cu servicii de dezvoltare a întreprinderilor. Până în prezent, acest sprijin a contribuit deja la crearea sau menținerea a aproximativ 900 000 de locuri de muncă în întreaga UE, iar raportările unor instituții majore de microfinanțare indică rate de supraviețuire extrem de ridicate, ajungând în același timp la grupurile cele mai vulnerabile ⁽¹⁷⁾.

Pentru a spori și mai mult impactul social al acestor fonduri, Comisia testează un sprijin mixt care combină instrumentele financiare InvestEU cu granturi acordate în cadrul componentei EaSI a Fondului social european Plus ⁽¹⁸⁾ (FSE+). Cererile de propuneri din cadrul FSE+ au sprijinit, de asemenea, dezvoltarea piețelor de finanțare socială prin îmbunătățirea accesului la date privind impactul pentru fundamentarea deciziilor de investiții, reducerea costurilor de tranzacție pentru investițiile de capital de risc în întreprinderile sociale și consolidarea rețelelor la nivelul UE care reprezintă furnizorii de microfinanțare și de finanțare a întreprinderilor sociale. În paralel, mai multe state membre au pus în aplicare instrumente financiare și scheme de granturi specifice în cadrul FSE+ și al Fondului european de dezvoltare regională ⁽¹⁹⁾, iar unele investiții și reforme specifice au fost implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență ⁽²⁰⁾. În ansamblu, în cadrul actualului buget pe termen lung al UE (2021-2027), se preconizează mobilizarea **unei sume totale de peste 1,62 miliarde EUR sub formă de granturi și instrumente financiare**, în plus față de cele 1,2 miliarde EUR sub formă de garanții menționate mai sus. Aceasta îndeplinește angajamentul Comisiei de a crește nivelul de sprijin al UE comparativ cu perioada 2014-2020.

De asemenea, Comisia a sprijinit organizațiile economiei sociale să se profesionalizeze, să își extindă soluțiile și să își demonstreze rezultatele. **Centrul european de competențe pentru inovare socială** ⁽²¹⁾ a dezvoltat un centru dinamic de cunoștințe și cinci comunități de practică. Comisia a lansat cereri de propuneri în cadrul FSE+ pentru a sprijini experimentarea socială, transferul inovațiilor sociale testate și extinderea acestora, inclusiv prin înființarea unor centre naționale de competență pentru inovare socială. Au fost elaborate instrumente practice, cum ar fi un cod de conduită pentru gestionarea și utilizarea datelor în economia socială ⁽²²⁾ și un **ghid privind abordările proporționale ale măsurării și gestionării impactului social** ⁽²³⁾. **Academia de politici în domeniul antreprenoriatului pentru tineri (Youth Entrepreneurship Policy Academy)**, o inițiativă comună a Comisiei și a OCDE, a reunit factori de decizie și rețele de tineri antreprenori printr-o serie de ateliere de elaborare a politicilor și de consolidare a capacităților, cu scopul de a dezvolta politici mai bune pentru tinerii antreprenori, inclusiv pentru antreprenorii sociali.

În pofida acestor progrese, organizațiile economiei sociale se confruntă în continuare cu dificultăți mai mari decât întreprinderile tradiționale în accesarea resurselor financiare, din cauza modelelor lor de afaceri specifice. Deși studiile de piață indică o creștere a investițiilor sociale private în ultimii ani ⁽²⁴⁾⁽²⁵⁾, lipsa unei abordări mai structurate și mai larg înțelese privind canalizarea capitalului (capital „răbdător”) către obiective sociale, combinată cu randamente financiare scăzute, a limitat încrederea și comparabilitatea,

descurajând potențialii investitori sociali. Abordările inovatoare în materie de finanțare au rămas fragmentate și la scară redusă.

În plus, acoperirea și recunoașterea unor parcursuri clare de formare și consolidare a capacităților rămân inegale între sectoare și teritorii. Legăturile cu sistemele de educație și formare sunt fragmentate, iar abordările curriculare, cadrele de competențe partajate și dovezile solide privind antreprenoriatul social și favorabil incluziunii rămân excepții. Deși serviciile de incubare și accelerare s-au extins în ultimii ani, sprijinul adaptat pentru antreprenoriatul social rămâne limitat, iar multe grupuri sunt în continuare subreprezentate și insuficient deservite. Prin urmare, talentele și modelele inovatoare de afaceri sociale nu beneficiază întotdeauna de sprijinul adecvat pentru a se dezvolta, iar potențialul de a genera un impact social mai puternic nu este pe deplin valorificat.

2.3. Îmbunătățirea nivelului de recunoaștere a economiei sociale și a potențialului acesteia

Comisia a sporit vizibilitatea și credibilitatea economiei sociale prin instituirea unor canale de comunicare cu publicul și prin promovarea unor campanii de sensibilizare. **Portalul UE pentru economia socială** ⁽²⁶⁾ **oferă informații actualizate privind politicile, finanțarea și inițiativele UE în domeniul economiei sociale.** De la lansarea sa în 2023, site-ul a atras peste 596 000 de vizitatori ⁽²⁷⁾ și oferă materiale utile practicienilor din domeniul economiei sociale și factorilor de decizie.

Baza de date a UE privind economia socială a fost extinsă printr-un studiu de evaluare comparativă a performanței socioeconomice a economiei sociale în statele membre ⁽²⁸⁾. Acesta arată că economia socială generează atât valoare economică, cât și socială și confirmă valoarea adăugată a unor date mai solide și mai armonizate pentru evaluarea evoluțiilor în timp. Eurobarometrul special privind economia socială în viața europenilor oferă un prim reper la nivelul UE în ceea ce privește percepția, gradul de conștientizare, implicarea și atitudinile publicului, inclusiv opiniile privind rolul acțiunii publice. Publicația Comisiei și a OCDE „*Social Economy in Europe: Contributing to Competitiveness and Prosperity*” (Economia socială în Europa: contribuția la competitivitate și prosperitate) ⁽²⁹⁾ a consolidat și mai mult baza de cunoștințe, inclusiv în ceea ce privește cadrele instituționale, impozitarea și sprijinul pentru întreprinderi în domeniul economiei sociale în toate statele membre ale UE, precum și informațiile sectoriale privind locuințele și îngrijirea.

Cu toate acestea, persistă unele lacune, în special în ceea ce privește comparabilitatea, din cauza acoperirii și a metodelor inegale între statele membre. Lipsa colectării sistematice a datelor, utilizând definiții armonizate, surse administrative și instrumente statistice extinse, cum ar fi conturile satelit, îngreunează monitorizarea progreselor și limitează vizibilitatea publică a rezultatelor. Deși cercetarea și cooperarea specifice, inclusiv prin intermediul grupurilor de experți, au contribuit la dezvoltarea cadrului pentru colectarea și analiza datelor, sunt necesare schimburi mai susținute pentru a fundamenta mai bine procesul de elaborare a politicilor. În cele din urmă, gradul de conștientizare și utilizare a portalului UE pentru economia socială ar putea fi îmbunătățit, iar părțile interesate solicită o raportare mai sistematică privind punerea în aplicare a planului de acțiune.

3. PERSPECTIVE: NOI ACȚIUNI PENTRU CONSOLIDAREA ECONOMIEI SOCIALE

Privind în perspectivă, Comisia intenționează să valorifice progresele înregistrate până în prezent și să abordeze obstacolele rămase în calea dezvoltării ecosistemului economiei sociale din UE. Deși recomandarea Consiliului din 2023 este în curs de punere în aplicare, nivelul sprijinului pentru economia socială continuă să varieze semnificativ între statele membre și între nivelurile de guvernanță. Este în continuare necesar un sprijin specific din partea UE pentru ca strategiile privind economia socială să conducă la măsuri eficiente și să ofere un cadru stabil pentru dezvoltarea organizațiilor economiei sociale.

Prin urmare, următoarea etapă a punerii în aplicare ar trebui să acorde prioritate acțiunilor care sprijină administrațiile publice și permit organizațiilor economiei sociale să opereze pe piața unică fără bariere, să consolideze accesul la talente, formare și finanțare și să furnizeze dovezi sistematice și comparabile pentru a fundamenta elaborarea politicilor și deciziile de investiții, precum și pentru a evidenția impactul economiei sociale.

Viziunea noastră pentru anii următori este clară:

- dorim o **economie socială competitivă**, care să funcționeze în condiții de concurență echitabile cu alți actori economici, în cadrul pieței unice, și să contribuie la un mediu de afaceri dinamic, care să asigure prosperitate și bunăstare durabile pentru cetățeni și pentru economia socială de piață a Europei. Aceasta ar trebui să fie susținută de cadre politice și juridice integrate;
- dorim o **economie socială solidă**, cu acces la finanțare adaptat nevoilor sale și sprijinită de parcursuri recunoscute de învățare, incubare și accelerare, care să dezvolte atât talentul individual, cât și capacitatea organizațională;
- dorim o **economie socială recunoscută**, susținută de dovezi solide și de vizibilitate, care să permită factorilor de decizie, piețelor și publicului să îi recunoască valoarea adăugată, sporindu-i astfel impactul la nivelul UE.

Această viziune este pe deplin aliniată la abordarea stabilită în planul de acțiune din 2021 și la cei trei piloni ai acestuia. Privind în perspectivă, prezentul raport este structurat în jurul a trei priorități și a cinci domenii-cheie de acțiune, bazându-se pe rezultatele celor 63 de acțiuni din 2021 și introducând noi măsuri identificate prin prezenta evaluare la jumătatea perioadei. Acesta va servi drept referință pentru monitorizarea și raportarea viitoare privind planul de acțiune.

În cele din urmă, realizarea acestei viziuni necesită un efort comun. Prin urmare, Comisia invită statele membre să pună în aplicare pe deplin recomandarea Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială și să țină seama de constatările și noile acțiuni prezentate în această evaluare la jumătatea perioadei atunci când își elaborează strategiile și măsurile de politică.

3.1. Cadre integrate pentru o economie socială competitivă

Eforturile continue ale Comisiei de a îmbunătăți mediul de afaceri în ansamblu aduc beneficii economiei sociale prin reducerea barierelor operaționale și crearea de noi oportunități de creștere. Inițiativele menite să stimuleze competitivitatea UE, să aprofundeze piața unică și să promoveze uniunea economiilor și a investițiilor pot contribui la integrarea organizațiilor economiei sociale în lanțurile valorice generale, la

mobilizarea capitalului privat și la îmbunătățirea accesului la finanțare. Totodată, simplificarea poate reduce, sarcinile administrative disproporționate și costurile de conformare cu care se confruntă adesea organizațiile mai mici.

Economia socială are nevoie de cadre politice și juridice integrate pentru a extinde și a promova soluții durabile și inovatoare. Atunci când există condițiile adecvate, organizațiile economiei sociale se pot dezvolta în toate sectoarele economice și pe toate teritoriile, oferind locuri de muncă, produse și servicii de calitate pentru toți cetățenii UE, inclusiv pentru cei mai vulnerabili. Prin urmare, îmbunătățirea condițiilor-cadru și asigurarea punerii în aplicare a politicilor acolo unde este cel mai important, inclusiv la nivel regional și municipal, sunt deosebit de importante.

Domeniul-cheie de acțiune 1: Consolidarea guvernancei pe mai multe niveluri și a punerii în aplicare la nivel local

Autoritățile naționale joacă un rol esențial în instituirea cadrului strategic și juridic general pentru economia socială. Autoritățile regionale și locale, în schimb, acționează adesea ca o punte între elaborarea politicilor naționale și punerea în aplicare la nivel local și sunt esențiale pentru adaptarea priorităților naționale la nevoile locale. Acestea pot sprijini direct organizațiile economiei sociale și pot colabora cu acestea pentru a-și îndeplini obiectivele de politică.

O abordare mai coordonată și mai bine fundamentată ar oferi acestor autorități un cadru de politică mai clar și mai eficace pentru sprijinirea economiei sociale și maximizarea impactului acestora și ar permite organizațiilor economiei sociale să își împărtășească experiențele și provocările.

Comisia:

- **va elabora un set de instrumente pentru a sprijini politicile regionale și locale în domeniul economiei sociale;**
- **își va intensifica eforturile de colaborare cu autoritățile publice, comunitățile și rețelele de părți interesate pentru a promova schimbul de bune practici, proiectele comune și măsurile eficace pentru economia socială la nivelul teritoriilor, sprijinind și completând eforturile naționale.** Se va acorda o atenție deosebită zonelor rurale în contextul planului de acțiune rurală al UE ⁽³⁰⁾, al pactului rural și al strategiei pentru reînnoirea generațiilor în agricultură ⁽³¹⁾;
- **va publica, în 2028, un raport de evaluare privind punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială;**
- va integra economia socială în cooperarea externă și în dialogurile internaționale prin **furnizarea de formare specifică, dezvoltarea competențelor și sprijin pentru antreprenoriatul social adresat autorităților publice, precum și prin implementarea de proiecte în țări din afara UE**, inclusiv în țări (potențial) candidate, cum ar fi viitorul Fond de antreprenoriat social pentru vecinătatea sudică, în conformitate cu prioritățile Pactului pentru Mediterana ⁽³²⁾.

În prim-plan: Economia socială, cultura și turismul

Organizațiile economiei sociale sunt motoare ale vitalității culturale a Europei, ale inovării creative și ale turismului durabil. Acestea sprijină industriile culturale și creative și forța de muncă din acest sector. Ele conservă și promovează patrimoniul cultural, oferind spații accesibile pentru participarea culturală și viața comunitară în cartiere și zone rurale.

În industriile culturale și creative, economia socială promovează experimentarea, colaborarea și formele de proprietate colectivă în domenii variind de la mass-media și artele spectacolului la design și artizanat. În turism, inițiativele plasate sub responsabilitatea comunității promovează activități durabile care protejează peisajele, sprijină întreprinderile locale și asigură menținerea beneficiilor în cadrul comunităților.

Prin corelarea culturii, a creativității și a turismului durabil, economia socială consolidează identitatea teritorială, capacitează populațiile locale și diversifică economiile locale, creează locuri de muncă și contribuie la o dezvoltare mai rezilientă și mai centrată pe oameni a regiunilor Europei. Comisia va sprijini parteneriatele transnaționale pentru a testa și a extinde modelele de turism durabil plasate sub responsabilitatea comunității, bazate pe principiile economiei sociale. În plus, viitoarea strategie a UE privind turismul durabil va urmări să contureze un model de turism competitiv, durabil și favorabil incluziunii, care să sprijine comunitățile locale.

Domeniul-cheie de acțiune 2: Asigurarea funcționării normelor și a cadrelor pentru economia socială

Achizițiile publice pot fi utilizate de autoritățile publice ca instrument strategic pentru a furniza servicii publice de înaltă calitate și pentru a urmări obiective de politică specifice, cum ar fi promovarea ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale, asigurarea unor condiții de muncă decente, îmbunătățirea accesibilității și a proiectării favorabile incluziunii pentru toți și crearea unor lanțuri de aprovizionare responsabile. Pentru organizațiile economiei sociale, achizițiile publice creează rute care le îmbunătățesc accesul la piețe și le permit să furnizeze servicii comunității. Totuși, dovezile arată că practicile cu cel mai scăzut preț rămân norma dominantă, iar considerentele sociale în achizițiile publice nu sunt aplicate în mod sistematic sau consecvent.

În plus, **cooperarea cu întreprinderile tradiționale**, inclusiv prin furnizarea de bunuri și servicii, poate consolida economia socială și poate ajuta întreprinderile să își îndeplinească obiectivele de durabilitate. Cu toate acestea, organizațiile economiei sociale joacă adesea un rol limitat în lanțurile de aprovizionare din cauza lipsei de înțelegere reciprocă, a barierelor culturale și operaționale și a sprijinului strategic insuficient pentru îmbunătățirea accesului pe piață și dezvoltarea de noi lanțuri valorice sectoriale.

Comisia:

- **va explora oportunitățile de promovare a adoptării unor practici de achiziții publice responsabile din punct de vedere social**, inclusiv utilizarea celui mai bun raport calitate-preț și a negocierilor colective, în contextul **revizuirii în curs a directivelor UE privind achizițiile publice**, și va include **orientări** privind punerea în aplicare a acestora în setul său de instrumente pentru a sprijini politicile regionale și locale în domeniul

economiei sociale;

- va promova o integrare mai sistematică a organizațiilor economiei sociale în lanțurile valorice ale întreprinderilor tradiționale, inclusiv **prin lansarea unei cereri de propuneri pentru extinderea parteneriatelor între întreprinderi.**

În prim-plan: Economia socială și energia

Economia socială joacă un rol în asigurarea unei tranziții echitabile și favorabile incluziunii către energia verde. Comunitățile energetice și alte inițiative plasate sub responsabilitatea cetățenilor permit actorilor locali să dețină și să gestioneze în mod colectiv active de energie din surse regenerabile, de la parcuri solare și eoliene până la sisteme de încălzire centralizată. Aceste organizații mențin valoarea în cadrul comunității, permit cetățenilor să participe activ la tranziție și pot contribui la reducerea sărăciei energetice, de exemplu prin îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile la energie la prețuri accesibile. De asemenea, acestea pot genera oportunități locale de ocupare a forței de muncă de înaltă calitate în domenii precum instalarea, întreținerea și serviciile de consiliere în domeniul energiei.

*Pentru a corela acțiunile climatice cu beneficii concrete pentru comunități, este esențial ca actorii din economia socială să fie recunoscuți în planurile naționale privind energia și clima, să li se faciliteze accesul la rețele și la finanțare și să fie luați în considerare în inițiativele și programele de finanțare ale UE, precum și în planurile finanțate de UE și gestionate de statele membre. Comisia va consolida adoptarea comunităților de energie printr-o recomandare a Comisiei privind comunitățile de energie și autoconsumul, ca parte a **pachetului de măsuri privind energia pentru cetățeni**. Printre altele, planul va promova schimbul de cunoștințe și va consolida baza de dovezi privind comunitățile de energie, inclusiv prin **sprijinirea unei comunități de practică specifice pentru achizitorii publici** și prin identificarea condițiilor care favorizează inițiativele energetice plasate sub responsabilitatea cetățenilor. Autoritățile locale pot juca, de asemenea, un rol esențial în calitate de facilitatori ai unor astfel de inițiative și vor fi sprijinite pentru a valorifica acest potențial.*

Ajutorul de stat este, de asemenea, un instrument important pentru a ajuta autoritățile publice să sprijine economia socială. De exemplu, organizațiile economiei sociale care furnizează servicii sociale și de sănătate se pot confrunta cu limitări în ceea ce privește accesul la sprijin din cauza dependenței excesive de plafonul ajutoarelor *de minimis*, care permite autorităților publice să acorde ajutoare până la un anumit prag fără a le notifica Comisiei. Deși acest lucru poate sprijini serviciile la scară mică, furnizorii de servicii sociale au nevoie de oportunități de finanțare mai substanțiale, aliniate la obiectivele de interes public, dar care sunt percepute ca fiind riscante din punct de vedere juridic.

Comisia:

- va depune eforturi pentru revizuirea **Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare și clarificarea normelor relevante privind ajutoarele de stat**, în vederea simplificării și facilitării finanțării economiei sociale de către autoritățile publice dincolo de ajutoarele *de minimis* ⁽³³⁾;
- va elabora orientări specifice pentru a sprijini statele membre în conceperea măsurilor de ajutor de stat pentru sprijin social și investiții sociale, astfel cum s-a anunțat în comunicarea intitulată „*Punerea în aplicare a Pactului pentru o industrie curată P*” ⁽³⁴⁾.

În cele din urmă, pentru a stimula competitivitatea și performanța organizațiilor economiei sociale pe piața unică, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura o mai bună adaptare a cadrelor juridice și fiscale la caracteristicile specifice ale modelelor de afaceri din economia socială.

Comisia:

- **va continua să promoveze cadre juridice care sprijină economia socială.** Aceasta include promovarea schemelor de preluare a întreprinderilor de către lucrători prin punerea în aplicare cu succes a recomandării Comisiei privind transferurile de întreprinderi;
- **va evalua necesitatea de a îmbunătăți, după caz, cadrele juridice specifice,** cum ar fi statutul societății cooperative europene;
- **va analiza, prin intermediul unui studiu, dacă întreprinderile orientate spre impact se confruntă cu obstacole distincte,** precum recunoașterea și accesul la finanțare, cu scopul de a fundamenta eventuale măsuri de politică viitoare care să faciliteze măsurarea și comunicarea impactului societal și a altor forme de conduită responsabilă în afaceri;
- **va efectua, împreună cu OCDE, o analiză aprofundată a măsurilor fiscale naționale pentru economia socială,** inclusiv a politicilor fiscale care stimulează investițiile în organizațiile economiei sociale.

3.2. Investiții, competențe și capacitate pentru o economie socială solidă

O economie socială solidă are nevoie atât de un ecosistem financiar funcțional, cât și de competențe și de capacitate organizațională solide. Elaborarea unor cadre mai clare pentru investițiile sociale și consolidarea sprijinului pentru competențe, incubare și antreprenariat, precum și crearea unor parcursuri de învățare specifice pentru antreprenariatul social sunt esențiale pentru a ajuta organizațiile economiei sociale să atragă talente, să se dezvolte, să inoveze și să răspundă nevoilor sociale urgente.

Domeniul-cheie de acțiune 3: Consolidarea ecosistemului de investiții sociale

Din cauza diversității modelelor de economie socială și a naturii dinamice a impactului social, investițiile sociale nu pot fi ușor reflectate prin definiții fixe sau criterii uniforme. Cu toate acestea, apariția treptată a unor puncte de referință comune și a unor practici de raportare poate reduce incertitudinea pentru investitori și intermediari, poate îmbunătăți comparabilitatea acolo unde este necesar și poate contribui la limitarea costurilor de tranzacție.

Pentru a îmbunătăți încrederea și comparabilitatea și pentru a permite direcționarea investițiilor către obiective sociale la scară largă, **Comisia:**

- **va consolida cadrul pentru investițiile sociale private** prin consolidarea și sistematizarea celor mai relevante standarde, definiții de măsurare, concepte și metode. În acest scop, **Comisia va explora, în cooperare cu OCDE, un cadru voluntar, determinat de piață, de obiective investibile, sprijinite de modele de rezultate și indicatori.** Acest lucru îi va ajuta pe investitori să conceapă, să evalueze și să compare strategiile de investiții în mod coerent și flexibil;
- **va utiliza viitoarea revizuire a regimului fondurilor europene cu capital de risc** ⁽³⁵⁾ (EuVECA) ca oportunitate de a evalua eficacitatea cadrului de reglementare pentru investitorii de capital de risc și de creștere. Progresele în

acest domeniu vor fi benefice și pentru investițiile cu impact social, inclusiv pentru utilizatorii etichetei Fondului european de antreprenoriat social⁽³⁶⁾ (EuSEF).

Economia socială are nevoie de finanțare care să reflecte modelele sale de guvernare, profilurile de risc-randament și, adesea, nevoile sale la scară mică. Lacunele în baza de dovezi privind cine finanțează economia socială, adecvarea produselor financiare și impactul asupra beneficiarilor limitează conceperea și utilizarea instrumentelor financiare adecvate, precum și extinderea acestora. Creditorii tradiționali rămân prudenți, intermediarii specializați au o vizibilitate redusă pe piață, costurile ridicate de tranzacție descurajează investițiile de mică amploare, iar constrângerile privind normele de distribuire a profitului în întreprinderile sociale limitează investițiile de capital. Pe măsură ce UE pregătește următorul cadru financiar multianual, este esențial să se conceapă căi de finanțare și de asistență tehnică, care să permită organizațiilor economiei sociale să acceseze finanțare în toate teritoriile și să utilizeze pe deplin fondurile și instrumentele UE.

Pentru a înțelege mai bine finanțarea economiei sociale și pentru a ajusta instrumentele financiare, **Comisia:**

- **va pregăti un raport** în cadrul Platformei de consiliere InvestEU **privind intermediarii financiari** care merită organizațiile economiei sociale și un alt raport împreună cu grupul său de experți privind economia socială și întreprinderile sociale (GECES) **privind îmbunătățirea accesului la finanțare** pentru organizațiile economiei sociale;
- **va testa o evaluare a impactului și a rezultatelor la nivelul beneficiarilor pentru instrumentele financiare InvestEU destinate microfinanțării și întreprinderilor sociale;**
- **va analiza fezabilitatea reproducerii soluțiilor inovatoare de mobilizare a capitalului privat**, de exemplu prin lansarea unui studiu privind utilizarea potențială a activelor inactive pentru a crea garanții publice și prin publicarea unui manual pentru administratorii de active și factorii de decizie privind reproducerea modelului francez de fonduri 90-10;
- **va revizui Codul european de bună conduită pentru acordarea de microcredite**, astfel încât microfinanțarea să răspundă în continuare nevoilor antreprenorilor subreprezentați și ale persoanelor aflate în situații vulnerabile. Codul actualizat va urmări să consolideze dimensiunea socială a microfinanțării, să alinieze cadrul la noile realități din economia socială și să facă certificarea mai accesibilă, mai eficientă și mai favorabilă diverselor modele instituționale.

În prim-plan: Economia socială și locuințele

Organizațiile economiei sociale joacă un rol major în asigurarea și finanțarea accesului la soluții locative la prețuri abordabile, plasate sub responsabilitatea comunității, favorabile incluziunii sociale și accesibile pentru toți. Modele precum asociațiile de locuințe fără scop lucrativ sau cu profit limitat, cooperativele, fundațiile și fondurile funciare comunitare pot construi, promova, deține sau gestiona unități locative, reinvestind în același timp excedentele și permițând rezidenților să participe direct la modul în care sunt guvernate. Aceste organizații pot contribui la reducerea deficitului de

*locuințe și a volatilității prețurilor, menținând prețurile accesibile pe termen lung. De asemenea, ele pot dezvolta cartiere favorabile incluziunii prin combinarea locuințelor cu oportunități de ocupare a forței de muncă și servicii sociale și comunitare, atât în zonele rurale, cât și în cele urbane. Includerea organizațiilor economiei sociale în strategiile privind locuințele, ajutându-le să depășească barierele tehnice, de reglementare și legislative și facilitându-le accesul la finanțare adecvată, le-ar putea permite să contribuie mai mult la asigurarea dreptului la locuințe decente, la prețuri accesibile, durabile și de calitate în fiecare țară, în special în zonele aflate sub presiune locativă și pentru grupurile vulnerabile. **Planul european privind locuințele la prețuri accesibile** ⁽³⁷⁾ stabilește un cadru cuprinzător de acțiune la toate nivelurile și oportunități de finanțare în acest sens și subliniază că investițiile în furnizorii de locuințe fără scop lucrativ și cu profit limitat vor fi facilitate de Comisie.*

Domeniul-cheie de acțiune 4: Extinderea competențelor, a formării și a antreprenoriatului

Antreprenoriatul social nu este predat în mod sistematic în cadrul educației formale, iar multe organizații ale economiei sociale, în special în etapele de înființare și de extindere, nu dispun încă de acces la dezvoltare de competențe adaptată și la sprijin organizațional. Sprijinul pentru antreprenoriatul favorabil incluziunii este neuniform și, adesea, nu reflectă în mod adecvat modelele economiei sociale, în special pentru antreprenorii aspiranți din grupuri subreprezentate, care se confruntă cu bariere ascunse atunci când încearcă să acceseze servicii de incubare, rețele și finanțare.

În conformitate cu viziunea prezentată în Uniunea competențelor, **Comisia:**

- **va promova modele de incubare pentru întreprinderi sociale și favorabile incluziunii printr-o cerere de propuneri dedicată și va sprijini cadre de competențe recunoscute pentru antreprenoriatul social**, printre altele prin acțiuni de învățare reciprocă;
- împreună cu OCDE, **va îmbunătăți baza de cunoștințe privind antreprenoriatul social și favorabil incluziunii** prin studii referitoare la integrarea antreprenoriatului social în programele naționale de învățământ și în cursurile de învățare, rolul antreprenoriatului social în activarea tinerilor NEET și formalizarea muncii, precum și printr-o nouă ediție a raportului „*Missing Entrepreneurs*” (Antreprenori absenți).

În prim-plan: Economia socială și transformarea digitală

Organizațiile economiei sociale dezvoltă și utilizează soluții digitale fiabile și favorabile incluziunii, care servesc interesul public și reduc decalajul digital. Structurile lor de guvernare le fac actori ideali pentru promovarea unei gestionări responsabile a datelor, de la cooperativele de platforme digitale până la întreprinderile de tehnologie socială care promovează accesibilitatea, îngrijirea și educația. Acestea tratează datele ca pe o resursă comună, asigurând că informațiile sunt colectate, utilizate și gestionate într-un mod care respectă viața privată, drepturile fundamentale, transparența și interesele comunității. În plus, organizațiile economiei sociale ajută lucrătorii și beneficiarii să își dezvolte competențele digitale, promovând un ecosistem digital în care tehnologia îmbunătățește atât coeziunea socială, cât și competitivitatea. Comisia va consolida baza de dovezi privind digitalizarea și inteligența artificială în economia

socială pentru a sprijini adoptarea unor tehnologii de încredere, accesibile și favorabile incluziunii, aici figurând și tehnologiile registrelor distribuite, precum și pentru a înțelege mai bine implicațiile acestor tehnologii pentru organizații și pentru forța lor de muncă.

3.3. Dovezi, vizibilitate și cunoștințe pentru o economie socială recunoscută

Pentru ca economia socială să fie pe deplin recunoscută și valorizată în întreaga UE, este nevoie de o bază de dovezi mai solidă și de statistici mai accesibile și comparabile între statele membre. În plus, elaborare de politici pe bază de date în sprijinul economiei sociale necesită informații clare și accesibile, date defalcate și o comunicare periodică, precum și un punct unic de acces la resursele UE.

Domeniul-cheie de acțiune 5: Consolidarea bazei de dovezi privind economia socială

În prezent, datele privind economia socială sunt fragmentate, iar metodologiile diferite limitează capacitatea factorilor de decizie de a concepe măsuri eficiente, de a monitoriza progresele și de a demonstra impactul. Extinderea statisticilor și trecerea la o abordare mai sistematică a colectării datelor vor contribui la alinierea conceptelor, la îmbunătățirea elaborării și direcționării politicilor și la evidențierea, pentru factorii de decizie, piețe și public, a contribuției economiei sociale la o economie competitivă și favorabilă incluziunii.

Pentru a extinde și promova datele și cunoștințele statistice și pentru a consolida baza de dovezi privind economia socială, Comisia:

- **va depune eforturi în vederea unei abordări mai sistematice a colectării datelor**, inclusiv prin sprijinirea statelor membre în dezvoltarea de conturi satelit ale economiei sociale, precum și prin finanțarea de proiecte-pilot naționale pentru colectarea de date privind economia socială prin intermediul registrelor statistice naționale ale întreprinderilor și al anchetelor privind structura câștigurilor salariale, utilizând surse administrative ori de câte ori este posibil pentru a evita sarcini suplimentare de raportare;
- **va extinde portalul UE pentru economia socială pentru a îmbunătăți schimbul de date și a spori transparența**, oferind acces simplificat la publicații, seturi de date, metodologii și portaluri naționale;
- **va actualiza cartografierea la nivelul UE a întreprinderilor sociale** ⁽³⁸⁾;
- va publica un raport al GECES care să conțină recomandări practice privind colectarea de date despre economia socială.

În prim-plan: Economia socială și democrația

*Potrivit Eurobarometrului special privind economia socială în viața europenilor, 18 % dintre europeni s-au oferit voluntari pentru o organizație a economiei sociale în ultimii cinci ani, iar 13 % sunt membri. **Cu toate acestea, gradul de conștientizare a conceptului de economie socială este moderat și variază foarte mult de la un stat membru la altul.** Organizațiile economiei sociale contribuie la o societate mai democratică, deoarece se axează pe implicarea cetățenilor, soluționarea problemelor la nivelul comunității și guvernanta participativă. Acestea acționează adesea ca „școli ale democrației”, promovând transparența, responsabilitatea și încrederea în procesele decizionale. Prin urmare, economia socială poate contribui la diverse inițiative ale UE*

*privind democrația și angajamentul civic, cum ar fi **Scutul european pentru democrație**, putând beneficia, la rândul său, de acestea ⁽³⁹⁾. O economie socială puternică poate contribui, de asemenea, la un spațiu civic dinamic prin consolidarea capacității, a vizibilității și a cooperării transfrontaliere a organizațiilor societății civile. În conformitate cu **Strategia UE pentru societatea civilă** ⁽⁴⁰⁾, Comisia ia măsuri pentru a crea medii mai favorabile pentru aceste organizații, dintre care multe fac parte din economia socială, inclusiv măsuri de asigurare a unei impozitări echitabile pentru organizațiile caritabile și de garantare a accesului la servicii financiare.*

4. CONCLUZIE: O AGENDĂ REÎNNOITĂ PENTRU O ECONOMIE SOCIALĂ MAI PUTERNICĂ

De la adoptarea sa în 2021, planul de acțiune pentru economia socială a dat un nou impuls economiei sociale în întreaga Europă. Acesta a oferit un cadru coerent la nivelul UE, a mobilizat o gamă largă de instrumente și programe și a sporit vizibilitatea economiei sociale în agendele naționale și ale UE. Punerea în aplicare a planului de acțiune și a Recomandării Consiliului din 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale a condus deja la progrese concrete. Tot mai multe state membre elaborează strategii, cadre juridice și fluxuri de finanțare. Apar noi structuri de sprijin, iar autoritățile publice, actorii financiari și publicul devin din ce în ce mai conștienți de rolul economiei sociale. Aceste progrese demonstrează relevanța planului de acțiune și confirmă faptul că acțiunile specifice ale UE pot genera beneficii concrete pentru organizațiile economiei sociale și pentru comunitățile pe care acestea le deservesc.

Cu toate acestea, persistă lacune și provocări semnificative. Economia socială nu este încă recunoscută sau sprijinită în mod consecvent în toate statele membre și regiunile. Multe organizații se confruntă în continuare cu insecuritate juridică și cu dificultăți în ceea ce privește accesul la formare, piețe și finanțare. Potențialul economiei sociale nu a fost încă suficient integrat în politicile generale. Acest lucru creează condiții de concurență inechitabile, agravate de modelul său de afaceri distinct. Pentru a se asigura că economia socială poate prospera în toate teritoriile și sectoarele, următoarea etapă a punerii în aplicare a planului de acțiune trebuie să acorde prioritate eliminării acestor lacune.

Comisia va urmări să integreze în continuare economia socială în politicile și programele UE. În acest scop, invită Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European, Comitetul European al Regiunilor, Grupul Băncii Europene de Investiții și alte agenții și organisme ale UE să colaboreze pentru a valorifica pe deplin potențialul acestei agende.

Monitorizarea punerii în aplicare este esențială. În acest scop, **Comisia va menține o abordare coordonată și integrată în punerea în aplicare și monitorizarea planului de acțiune**. Portalul UE pentru economia socială va furniza actualizări periodice cu privire la procesul de punere în aplicare. Totodată, în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 2023, statelor membre li se recomandă să raporteze Comisiei cu privire la progresele înregistrate în sprijinirea economiei sociale în 2027 și 2032. Grupul de experți privind economia socială și întreprinderile sociale va rămâne o platformă esențială pentru dialog, învățare reciprocă și cocreare.

Valorificând pe deplin potențialul economiei sociale, putem modela o Europă care plasează comunitățile și planeta în centrul său, deschizând calea către un viitor mai echitabil, mai durabil și mai competitiv.

-
- (¹) [„Benchmarking the socio-economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem”](#) (Analiza comparativă a cunoștințelor socioeconomice privind ecosistemul economiei de proximitate și al economiei sociale), 2024.
- (²) [COM\(2021\) 778](#).
- (³) [JO C 428, 13.12.2017, p. 10](#).
- (⁴) [„Social economy in the life of Europeans – Eurobarometer report”](#) (Economia socială în viața europenilor – raport Eurobarometru), 2025.
- (⁵) [„Much more than a market: Speed, security, solidarity–Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU citizens”](#) (Mult mai mult decât o piață: viteză, securitate, solidaritate – Capacitarea pieței unice pentru a asigura un viitor durabil și prosperitate pentru toți cetățenii UE), 2024.
- (⁶) [JO C, C/2023/1344](#).
- (⁷) [SWD\(2023\) 211](#).
- (⁸) [SWD\(2023\) 212](#).
- (⁹) [„Study on State aid for access to finance for social enterprises and for the recruitment of disadvantaged workers in the form of wage subsidies”](#) (Studiu privind ajutoarele de stat pentru accesul la finanțare al întreprinderilor sociale și pentru recrutarea lucrătorilor defavorizați sub formă de subvenții salariale), 2024.
- (¹⁰) [Regulamentul \(UE\) nr. 651/2014 al Comisiei](#).
- (¹¹) [Regulamentul \(UE\) 2023/2831 al Comisiei](#).
- (¹²) [Regulamentul \(UE\) 2023/2832 al Comisiei](#).
- (¹³) [Decizia \(UE\) 2025/2630 a Comisiei](#).
- (¹⁴) [SWD\(2025\) 333](#).
- (¹⁵) A se vedea <https://circular-cities-and-regions.ec.europa.eu/>.
- (¹⁶) Aceste sume sunt aproximative, deoarece o defalcare precisă a sumelor alocate și a investițiilor mobilizate pe baza operațiunilor InvestEU aprobate nu este posibilă în toate cazurile.
- (¹⁷) ADIE, principala instituție franceză de microfinanțare, cu aproape 100 000 de clienți activi, inclusiv o treime care beneficiază de prestații sociale minime și o cincime fără diplomă, arată că 93 % dintre clienți sunt încă activi din punct de vedere profesional la 2-3 ani după acordarea unui împrumut, iar 82 % dintre întreprinderile create sunt încă active (2025, „[Étude Impact Adie ZRR](#)”).
- (¹⁸) [Regulamentul \(UE\) 2021/1057](#).
- (¹⁹) [Regulamentul \(UE\) 2021/1058](#).
- (²⁰) [Regulamentul \(UE\) 2021/241](#).
- (²¹) A se vedea <https://socialinnovationplus.eu/>.

-
- (22) Disponibil la <https://link.europa.eu/jpJ6xy>.
- (23) „[Policy Guide on Social Impact Measurement for the Social and Solidarity Economy](#)”, (Ghid de politici privind măsurarea impactului social pentru economia socială și solidară), 2023.
- (24) Impact Europe, „[The Size of Impact: Main takeaways from the European impact investing market sizing exercise](#)” (Dimensiunea impactului: principalele concluzii ale exercițiului european de evaluare a dimensiunii pieței investițiilor cu impact), 28 noiembrie 2024.
- (25) Rețeaua europeană de microfinanțare și Centrul european de microfinanțare, „[Survey on Microfinance in Europe – 2025 edition](#)” (Sondaj privind microfinanțarea în Europa – ediția 2025), 2026.
- (26) Disponibil la: <https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/>.
- (27) Date din 31 ianuarie 2026.
- (28) „[Benchmarking the socio-economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem](#)” (Analiza comparativă a cunoștințelor socioeconomice privind ecosistemul economiei de proximitate și al economiei sociale), 2024.
- (29) „[Social economy in Europe – Contributing to competitiveness and prosperity](#)” (Economia socială în Europa – Contribuția la competitivitate și prosperitate), 2025.
- (30) [COM\(2021\) 345](#).
- (31) [COM\(2025\) 872](#).
- (32) [JOIN\(2025\) 26](#).
- (33) Comisia a început revizuirea Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare și va evalua dacă și în ce mod acesta ar trebui actualizat, inclusiv în ceea ce privește normele privind ajutoarele pentru întreprinderile sociale, formarea, ocuparea forței de muncă și recrutarea lucrătorilor defavorizați.
- (34) [COM\(2025\) 378](#).
- (35) [Regulamentul \(UE\) nr. 345/2013](#).
- (36) [Regulamentul \(UE\) nr. 346/2013](#).
- (37) [COM\(2025\) 1025](#).
- (38) Cea mai recentă cartografiere poate fi consultată la adresa <https://link.europa.eu/Wn7Nmj>.
- (39) [JOIN\(2025\) 791](#).
- (40) [COM\(2025\) 790](#).